

Telefon štev. 3040.

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

Listizhajavskega l. v mesecu. Posameznik številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. Rokopisane vračajo Nesprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. — St. Peterska vojašnica. Telefon štev. 3040.

Navodila glede železniških legitimacij.

Vprašanje izstavljanja ali podaljševanja invalidskih železniških legitimacij je vsled začasnih novih odločb, ki so jih invalidi dobili po prijavi v smislu novega invalidskega zakona zamotano.

Oni, ki redno prejema invalidnino naprej, so dobili podaljšane ali nove legitimacije, dočim jih drugi še niso.

Vendar pa so upravičeni prejeti železniške legitimacije tudi nesiromašni invalidi to je oni, ki plačujejo nad 120 dinarjev neposrednega davka. Njihove poslanske legitimacije so se jim ali vrstile nepotrjene, ali pa čakajo rešitve.

Invalidi pa rabijo nujno železniške legitimacije, ker se morajo z njim izkazati tudi, ako potujejo s prosto vožnjo v Protezno delavnico. Ako se dotični invalidi ne izkažejo z železniškimi legitimacijami, morajo plačevati sami vožnjo.

Taki slučajji so dali povod protestom na občnih zborih, zlasti pa na oblastnem občnem zboru, zato je zadeva prišla tudi v resolucijo.

Oblastni odbor je v tem vprašanju podvel takoj zopet vsestranske intervencije. Ministrstvo za promet je sporočilo, da glede železniških legitimacij pri invalidih ni nobene razlike med siromašnimi in nesiromašnimi. Sicer pa sam pravilnik k invalidskemu zakonu tolmači, da nesiromašni invalidi izgube samo invalidnino, druge pravice pa obdrže. Na tej podlagi je Oblastni odbor dosegel, da bodo sedaj dobili tudi nesiromašni invalidi potrjene svoje vozne legitimacije ali pa izstavljene nove, ako so jih naročili. Pogoji pa je, da pošlje vsak nesiromašni invalid, ki pričakuje ali pa naroča železniško legitimacijo svojo »odluko« v originalu ali poverjenem prepisu. Originalne odloke bodo po vpogledu od računovodstva finančne direkcije vrnjene.

Z odlukami se je treba izkazati zato, ker so jih dobili v roke sami invalidi, ne pa tudi računovodstvo. Zato pri računovodstvu nimajo zabeleženo ali izkazano, zakaj se je dotičnim ustavilo invalidnino? Ker je v odloki naveden paragrafni odstavek, zakaj kdo ne dobi invalidnine, se lahko takoj na podlagi zakona konstatira, ker dotični odstavek (§ 99 ali 103 odst. 4) pove vzrok radi nesiromašnosti.

Kateri invalidi so prosti obrtnega davka (pridobnine).

Kmalu ko je izšel novi zakon o neposrednih davkih smo v našem glasilu na to opozorili in pojasnili. Seveda se je malokdo za to zanimal, dokler ni bil odmerjen nov davek, posebno pa dokler se ni začel uveljavljati nov invalidski davčni cenzus kot podlaga presoje za siromašnost. Sedaj pa je prišlo to vprašanje do splošnega zanimanja in je tudi letošnji oblastni občni zbor mnogo o tem razpravljaj. Delegati sami so želeli, da bi se to vprašanje še enkrat pojasnilo v Vojnem invalidu, pozneje pa prihaja vedno mnogo vprašanj od raznih invalidov.

Zato hočemo danes obrazložiti kaj zakon o neposrednih davkih (Uradni list 26 iz leta 1928) dovoljuje v tem oziru siromašnim vojnim invalidom.

Člen 46 točka 3.) pravi dobesedno sledeče: »Tega davka se oproščajo obratni vojni invalidi, nesposobni za vsak drugi zaslužek, in drugih oseb, ki bi drugače obremenjevale državo ali samoupravne enice, če ni povprečni dnevni dohodek po ocenitvi davčnega

Kdor pa v svoji »odluki« nima navedenih paragrafov, ali pa z besedami pripomnjeno »radi nesiromašnosti«, dotičnemu se ne bo moglo izstaviti legitimacije, ako ne izpolnjuje popravila v odloki. Videli smo, da imajo nekateri samo napisano, da ne izpolnjujejo pogojev za nadaljno prejetje, toda brez vsake utemeljitve.

Pozivljamo toraj naše invalide, da pošljejo z legitimacijami ali fotografijami vred, ako ne prejema invalidnine ker niso siromašni, vselej tudi odloke v originalu ali prepisu. Tudi oni, katerim legitimacije leže v Ljubljani nepotrjene, naj pošljejo svoje odloke. Najbolje je, da zbero te listine krajevni odbori ter jih pošljejo Oblastnemu odboru.

Računovodstvo finančne direkcije nas obvešča, da bo prijave za nove legitimacije odstopalo Direkciji državnih železnic samo enkrat v mesecu ker to predpisuje tozadevni pravilnik. To naj vzamejo naši tovariši na znanje, da ne bodo vedno po nepotrebnem urgirali pošiljanje legitimacij. Pripetili so se že slučajji, da je kdo par ur predno se je imel peljati, hodil okoli, da bi dobil kar brž legitimacijo. To ne gre tako hitro. Poprej se mu pa par let ni mudilo. Končno moramo še pojasniti kateri invalidi ne dobe več železniških legitimacij:

- 1.) oni izpod 30 % nesposobnosti,
- 2.) vojaški in civilni invalidi,
- 3.) invalidi bolniki, ki jim je invalidnina ustavljena,
- 4.) oni invalidi, ki so dobili odkupnino,
- 5.) invalidi, nepriznani radi kazni,
- 6.) invalidi, katerih priznanja niso še rešena, dokler ne bodo rešena.

-Opozarjamo, da naj Krajevni odbori vprašajo in se prepričajo predno sprejemajo slike in legitimacije od posameznih, ali imajo pravico ali ne? Pripeti se, da pošiljajo prošnje za take, ki jim ne spadajo, potem pa je treba denar in slike pošiljati sem in tja in delati po blagajniških knjigah nepotrebne vknjižbe.

Vsi se ravnajte po prednjih navodilih, potem upamo, da bo to vprašanje zopet urejeno.

odbora večji od običajne dnevne mezde v dotičnem kraju.

Ta člen se nanaša na »davek od dohodka podjetij, obratov in poklicev« kakor ga uvodoma imenuje, na kratko pa pravijo temu »pridobnina«.

Treba je pojmovati, da imamo poleg navedene vrste davka, tudi »davek na dohodek od zemljišč« potem »davek na dohodek od zgradb«, na »rente«, na »dobiček« od »nesamostalnega dela«. Vseh teh davkov se ne sme smatrati za oproščene. Kmet s tem ni oproščen zemljiškega davka, ali od hiše ali pa uslužbenec uslužbenega davka!

Pa tudi po gori obrazloženem paragrafu ni vsak invalid prost davka na obrat. Če prečitamo natanko, vidimo, da so stavljeni pogoji: »ako so nesposobni za vsak drugi zaslužek« in »da njihov dohodek ni večji od običajne dnevne mezde v dotičnem kraju«.

Toraj ako ima invalid poleg obrta posestvo, da ga vživa, ima že tudi drugi zaslužek.

Je pa znano, da je med našimi invalidi posebno po deželi mnogo takih,

ki se morajo preživljati samo od borgega obrta pa ne zaslužijo toliko, kolikor dobi na dan s hrano ali pa brez hrane en delavec. Dotični pa prihajajo v poštev za oprostitev pridobnine. Sedaj pa še to: Kaj se razume pod besedo »obrat«? Zakon se tako izrazi. Na vsak način se pod tem smatra obrt, pa tudi trafika, krošnjarenje ali kaka druga mala prodaja. Za vse to je pojem »obrat«, ker se z neko stvarjo obratuje.

Kako pa se doseže oprostitev? Gotovo, da davčne uprave brez predlogov prizadetih ne ukrepajo o tem. Treba je toraj zaprositi za oprostitev ali ob davčni napovedi ali s posebno vlogo.

Knezoškof dr. Anton Bonaventura — osemdesetletnik.

Osemdeset let je dosegel naš knezoškof dr. A. B. Jeglič. Spominjamo se ga tudi mi. V ozki zvezi je njegovo življenje in delovanje s postankom naše države in s tem vred z vsem njegovim političnim, kulturnim in gospodarskim življenjem. Ko so v bivši monarhiji grozili našemu narodu težki trenutki, ko smo bili v velikih skrbah, kaj bo z našo bodočnostjo, tedaj je dvignil dr. Jeglič svoj glas in nam je pokazal pot, po kateri naj hodimo, tako jasno in odločno, da so nasprotniki utihnili, videč za vladiko ves narod zgrnjen pod enim samim praporom, praporom z napisom: Svobodni hočemo biti. Nadaljnji dnevi so nam bili priča, da nam je pokazal vladika pravo pot, pot, ki

Določba sama pove tudi, da stanje prosilcev presoja »davčni odbori«. Vsaka davčna uprava ima tozadevni odbor, ki rešuje take davčne zadeve.

S tem smo to vprašanje in postopanje dovolj razumljivo pojasnili. Ako bo kdo izmed invalidov pri tem vpoštevani, da ga bodo oprostili pridobnine (Davka na obrat) je dobro, ako zahteva takoj potrdilo in ga predloži invalidskemu sodišču, ker najbrž imajo tam še predpis njegovega davka in po tem izdajo odločbo. Ako mora proti sklepu, ki ni mogel tega vpoštevati vlagati pritožbo, se zadeva na vsaki način zavleče.

nas je pripeljala slednjič v zedinjeno Jugoslavijo. Ko se je Jugoslavija tvorila, je bil zopet knezoškof dr. Jeglič tisti, ki je z vsem svojim vplivom, z neumorno vztrajnostjo, s požrtvovalnostjo in nesebičnim delom gradil z drugimi ustanoviteli vred temelje nove države. Na teh temeljih je vzrasla Jugoslavija v to, kar je danes, se je politično, kulturno in gospodarsko dvignila in je zavzela odlično mesto med državami Evrope. Zato stopamo tudi mi vojni invalidi, vojne vdove in vojne sirote v krog onih, ki čestitajo jubileju k njegovi osemdesetletnici in želimo, da mu bi bilo dano delovati v polnem zdravju še mnoga leta v korist in dobro celemu narodu.

Vojna in pacifizem.

»Kakor je človeštvo premagalo kugo in lakoto, bo premagalo tudi vojno, ki jo nekateri tudi imenujejo kazen božjo.«

V »Prager Tagblattu« objavlja Arno Schirokauer ostro kritiko predavanj berlinskega radia, ki sta ga imela Schauwecker Franc in Kurt Hiller o »vojni in pacifizmu«.

Ker bo čitatelje »Vojnega invalida« in vojne žrtve ta članek gotovo tudi zanimal, ga objavljamo.

Pisec pravi, da prehaja debata o vojni v nov stadij. Z vojno se je godilo še te dni kakor z zločincem v preiskovalnem zaporu, in prav nasprotniki smrtne kazni so se izrekli za nje smrtno obsodbo, med tem so pa že jeli nastopati branilci vojne; postala jim je vojna izveličavna, nje apostoli lezejo iz zatišja ter pripovedujejo, da je vojna božja volja. Pripovedujejo, da vojna ni v rokah človeštva, mir ni delo človeškega razuma, marveč usoda, ki ne vprašuje ljudi, ki jih mori, za mnenje.

Tako torej misli Schauwecker. Po Kelloggovi mirovni pogodbi ustanovljeno preprečevanje vojne se torej odtegne sodniku in se izroča božjemu varstvu. Bog pošilja vojno, in sicer nemški bog nemško vojno, zamorski bog zamorsko vojno, turški bog turško vojno in milijoni žrtev umirajo kot živina na čast tej tuji volji.

Govore o vojni izza 1914—1919, pa že pripravljajo fla za novo vojno. To je najnovejša atrakcijska romantika, ki sloni na neutemeljeni pobožnosti, ki se imenuje vera v usodo ter z oboževanjem, s svetništvom in fantomi neguje kalni nacionalizem.

Po besedah Schauweckerja vojne s človeškim razumom sploh ni mogoče preprečiti: nespametno upiranje proti vojni je brez koristi, ker pamet ne more izpreminjati usode, ker je pamet narodov močnejša kakor pamet posameznika, vojna je kot sveta daritev vseh za idol naroda in nje pobijanje s pacifizmom je, če že ne bogokletstvo, pa vsaj žalitev veličanstva države.

Dobro, pravi pisec. Tulimo z volkov! Recimo, da je bila svetovna vojna duhovno, na tak način pripravljena, da jo je bilo z razumom nemogoče preprečiti. Pacifizem po vojni tudi meni ni prav všeč; bolj všeč bi mi bil pred vojno. Toda prav nič se ne morem strinjati s tistimi mladimi ljudmi, ki se danes trudijo dokazovati, da je vojno, moritev narodov »hotel Bog«. Pred sto leti je bila lakota še vedno »kazen božja«, pa je s prometnimi pomočki lakota danes znatno iztrebljena. Pred sto leti so bile kužne bolezni, epidemije tudi »kazen božja«, ki je zahtevala žrtve. Toda ljudje so v svoji predrznosti iznašli zdravila (serume) proti njim. »Take usode« torej ni. Usoda postane za nas šele usoda, če jo sprejmemo, če jo hočemo, ni pa določena nad zvezdami. In če smo izvedli boj proti lakoti, povodnji, usodi kuge, ki ji po svojih grozovitih posledicah sliči vojna, potem je treba tudi proti vojni voditi heroičen boj ter se ne smemo dati zavesti z lažnjivimi hipotezami o »usodi«, ki je prav taka kakor usoda kuge, epidemij in drugih nadlog, ki prihajajo nad človeštvo.

Iz upravnštva našega lista.

Pogosto se dogaja, da naročniki spreminjajo svoje naslove. V takih slučajih je treba vedno pismeno prijaviti upravnštvu, da popravi naslove. Prijava se lahko pošlje direktno ali pa potom pristojnega Krajevnega odbora. Kadar prijavi naročnik sam spremembo naslova, mora navesti tudi, pri katerem Krajevem odboru je včlanjen, ker se vodi evidenca tudi po Krajevnih odbori, kjer naročniki-člani plačujejo list. Vedno pa je treba navesti poprejšnji stari naslov in novi naslov. Pazite še na to!

Večkrat so pritožbe, da kdo ne dobi lista, njegov izvod pa pride po pošti nazaj. Da bo mogel vsak svojo pošiljko lista pravilno reklamirati, hočemo v bodoče uvesti posebno listnico našega upravnništva, katero bomo v vsaki pri-

hodnji številki objavljali in sicer imena in naslove vseh dotičnih, katerih listi so nam bili vrnjeni in vzroke vrnitve. Prosimo pa, da Krajevni odbori in tudi posamezniki vselej prečitajo dotično objavo.

Naše gibanje.

Zahvala Njegovega Veličanstva. Na brzojavko, poslano iz Oblastnega občnega zbora v Mariboru, dne 4. maja t. l. Njeg. Veličanstvu kralju Aleksandru, nam je poslala kr. banska uprava Dravske banovine sledeči dopis: »Po Najvišjem nalogu, sporočenem mi po kabinetu ministrstva za notranje posle z razpisom z dne 9. aprila 1930 k. br. 611, izrekam društvu vojnih žrtev Dravske banovine zahvalo Njegovega Veličanstva kralja za izraze vdanosti in zvestobe, ki jih je društvo poslalo s svojega letnega zborovanja v Mariboru na Najvišje mesto.«

Spremembe v Krajevnem odboru v Ljubljani. Bivši predsednik tov. dr. Kodre je prostovoljno odstopil, enako tudi tajnik tov. Hrovat. Zato se je odbor med seboj na novo konstituiral in vpoklical v aktivno dva namestnika. Predsedstvo je poverjeno tov. Satlerju, podpredsednik je tov. Borjančič, tajnik tov. Matelič (posle pa vodi uradnik g. Fröhlich), blagajnik tov. Žlender, odbornik tov. Zrimšek, nam. tov. Štefe.

Nadzorni odbor: predsednik tov. Gregorin, odbornika tov. Longer in Hitti, namestnika tov. Dečman in Zagar.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je prejel potom kraljevske banske uprave Dravske banovine dopis z dne 30. marca 1930, št. 70 na vdano brzojavko o priliki občnega zbora, sledeče vsebine: Kancelarija Nj. Veličanstva kralja je prejela pozdravni telegram z izrazi vdanosti Njegovemu Veličanstvu od Udruženja vojnih invalidov v Mariboru, ki ga je poslalo s svojega občnega zbora dne 16. marca t. l. — Po najvišjem nalogu se izreka Udruženju zahvala Njegovega Veličanstva za izraženo vdanost.

Pregled invalidov izpod 30%. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru sporoča, da je prejel dopis mariborskega mestnega magistrata sledeče vsebine:

V smislu naredbe g. ministra vojske in mornarice br. 44.314 od 5. 12. 1929, Služb. voj. list br. 52, str. 2092 in dopisa komande mariborskega vojnega okruha z dne 1. maja 1930 Pov. br. 820, se ima v tekočem letu o priliki glavnega nabora pregledati vse invalidi izpod 30% v svrhu ugotovitve sposobnosti za vojaško službo.

Radi tega se pozivljajo vsi invalidi izpod 30% v Mariboru stanujoči, ki niso bili prevedeni na novi invalidski

zakon od leta 1929, da se javijo med uradnimi urami pri mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11.

Ostali invalidi iz okolice in dežele pa pri svojih občinah odnosno pri sreskih poglavarstvih.

Toliko v vednost in na znanje vsem vojnim invalidom izpod 30%, to pa radi tega, da ne bo imel pozneje kdo posledice.

Krajevni odbor v Moravčah vnovič opozarja svoje člane, da nemudoma poravnajo dolg pri Krajevnem odboru. Nekaj jih je, ki dolgujejo za časopis »V. I.« in članarino za celo leto 1929. Sramota, da se ne zavedajo svoje dolžnosti. Kritizirajo, da je novi invalidski zakon slab, ako bi bili sploh vsi tako nezavedni, bi ga pa sploh ne bilo? Kje bi potem iskali svojih pravic? — Opozarja se poslednjikrat, da vsi zamudniki poravnajo svoj dolg. Prihodnjič hočemo dotična imena objaviti v časopisu, ako poprej ne poravnajo in se bodo za vselej izključili iz društva. Bolje malo članov, samo da so tisti pravi. Tako reven ni v našem okolišu nobeden, da ne bi zmogetel na mesec 2 dinarja za vse.

Zahvala darovalcu. Invalidski dom (v likvidaciji) v Ljubljani nam je izročil svoto 100 Din, katero je daroval g. Metelko iz Planine pri Rakeku za siromašne invalide. Omenjenemu gospodu se za ta dar najlepše zahvaljujemo, ker je s tem pokazal usmiljeni čut do vojnih žrtev, kakršnih slučajev je že zelo malo.

Zahvala darovalcem cvetličnega dne. Krajevni odbor UVI. v Ljubljani se tem potom najlepše zahvaljuje cenj. občinstvu, ki je radevolje darovalo nekaj o priliki cvetličnega dne 4. maja t. l. za bedne vojne žrtve. Priporočamo se še v bodoče, ako nam bo dana prilika potrkati na usmiljena srca.

Krajevni odbor UVI. v Celju obvešča sledeče člane, da so dospelje njih članske knjižice in da jih proti plačilu 5 Din dvignejo v pisarni udruženja vsak uradni dan in sicer: Komlanc Jakob, Suša Alojz, Ojsteršek Matija, Knez Franc, Cigler Ignac, Zalesnik Ivan, Bevc Anton, Štamel Ivan, Gozani Artur, Malej Josip, Korošec Anton, Kerhlanek Simon in Plavčak Josip. — Članice: Slameršek Terezija, Košec Ljudmila in Lussich Apolonija.

Krajevni odbor U. V. I. v Celju poziva vse svoje člane in članice, ki se zanimajo za prodajo tombolskih tablic, da

se takoj prigrasijo v pisarni — prejšnji invalidski dom. Pri prvi seji bodo upoštevani, vsi oni, ki bi se pa pozneje oglasili, ne bodo mogli več priti v postev. Tajnik.

Krajevni odbor Ptuj naznanja, da je z dnem 14. februarja t. l. ustavil list V. I. vsem onim, ki ga niso plačali za lansko leto in jih pozivlja, da so vsled tega ker niso izpolnili svoje članske dolžnosti napram organizaciji, dolžni v smislu čl. 7 društvenih pravil, vrniti invalidski znak in člansko knjižico.

Kdor ne vrne invalidskega znaka in članske knjižice najkasneje do 1. julija t. l., se bo proti njemu postopalo pravnim putem.

Kdor bi pa rad plačal članarino in list V. I., pa ne more sam priti, in drugemu tudi ne zaupa, naj zahteva, da se mu pošlje položnica, da bo lahko plačal pri najbližji pošti. Ko bo odbor obveščen, da je plačano, se bo njegovo članstvo obnovilo.

Končno se pripomni: Ako hoče biti kdo redni član invalidskega Udruženja, mora biti obenem naročen na list.

Dalje se naznanja onim članom in članicam, ki bi radi prosili za pluge, da je to za enkrat nemogoče, ker je količina plugov, dobljenih na račun reparacije popolnoma izčrpana. Ako bo pa pristojno ministrstvo še dobilo pluge, bo članstvo o tem obveščeno. Do tedaj je vsaka tozadevna prošnja odveč.

Kopanje v tuk. mestnem kopališču je temeljem rešitve mestne uprave v Ptuj z dne 21. 10. 1926 št. 522/6 še vedno v veljavi in sicer: Za popolne in težke invalide brezplačno, za vse druge vojne invalide in vojne vdove pa za polovično ceno. Kopališče je odprto vsak četrtek, petek in soboto od 8. do 20. ure. Perilo ali rjuhe mora vsak sam prinesiti s seboj. Listki za kopanje se dobe pri mestni blagajni, kjer se mora vsak član, ali članica izkazati z legitimacijo glasom katere je poravnana članarina za tekoče leto.

Po članske legitimacije naj pridejo takoj: Pintarič Jakob iz Gradišča, Petrovič Ivan, Na Mejah, Pepelnik Ivan, Podložec, Medved Maksimiljan, Sesterže, Brodnjak Martin, Loka, Šliac Alojz, Vitomarci, Anžel Franc, Žabjak. — Po železniške legitimacije pa: Čuš Janec, Hlaponci, Medved Maksimiljan, Sesterže, Žmauc Franc, Zagorci, Šegula Franc, Dragovič, Vidovič Josip, Korenjak, Šel Josip, Jurovec, Petrovič Ivan, Na Mejah, Brodnjak Martin, Loka, Žmauc Jakob, Zagorci, Pernek Jakob, Zakl in Soko Leopold v Ptuj.

Krško. Vedno pogostejše se širijo naše domovine žalostno oglašajo zvonovi, vojnim žrtvam k večnemu počitku. Pozabljeni junaki padajo kot travne bilke pred neizbežno smrtno koso. Vedno redkeje so naše vrste in

vedno temnejša je naša bodočnost. Neizprosna usoda nas do skrajnosti biča, in je tudi vzrok prerane smrti. — Dne 30. aprila t. l. smo pokopali tov. Ivana Arnskega, gostilničarja in posestnika na Vidmu pri Krškem. V vojni zadobljena hiba ga je tako oslabil, da je bil v zadnjem času že popolnoma fizično izčrpan ter je ležal na postelji. Pred leti ga je vojaška godba spremljala na bojišče še čilega in zdravega, a sedaj je moral že ob žalostinkah godbe krškega gasilnega društva k večnemu počitku, kjer ni borbe in trpljenja. Meseca marca je bil še pri nadpregledu v Celju, kjer je bil ponovno spoznan za 60% stalnega vojnega invalida. Radi nesrečnega novega davčnega cenusa mu je bila invalidnina ustavljena in moral se je celo boriti za ortopedske čevlje. Pogreba se je udeležil predsednik in drugi odborniki tukajšnjega krajevnega odbora, ki mu je daroval žalni venec. Kljub živemu vremenu se je udeležilo pogreba številno občinstvo in s tem pokazalo zadnjo čast preminulemu borcu. Počivaj v miru, dragi tovariš Žane; Tvoji žalujoči gospej soprogi, katera Te radi bolezní ni mogla spremiti na Tvoji zadnji poti, pa izrekamo naše globoko sožalje.

Krško. Vse krajevne odbore UVI. v Sloveniji in članstvo se naproša za ugotovitev in sporočilo, ali bi katera šivilja prevzela v učenje s popolno oskrbo hčerko slepega vojnega invalida Ivana Peniča iz Vel. Kamna št. 56, srez Brežice, katera je rojena 17. nov. 1915 ter je z dobrim uspehom dovršila 4 razredno osnovno šolo. — Ponudbe sprejema kraj. odbor v Krškem.

Tržič. Člane in članice, ki so prejeli v zadnji številki lista položnice, prosimo, da čimprej poravnajo članarino vsaj za pol leta. Če kdo pomotoma ni prejel položnice, naj članarino plača osebno pri blagajniku Šveglju, ali pa pri odborniku Markiču v Tržiču. Oni, ki so poravnali članarino po položnici, naj se ob priliki zgledajo pri blagajniku, da se jim nalepijo članske markice v članske knjižice, ker je članska knjižica veljavna le, ako so nalepljene v njej markice. Pri tej priliki naj se vsak izkaže z odrezkom, ki ga je dobil nazaj ko je plačal na pošti članarino. Članstvo opozarjamo na novo rubriko v našem glasilu »vprašanja in odgovori«, ker se tu obravnavajo važne stvari, ki več ali manj zadenejo vsakega posameznika.

Popravek. Pri zapisniku občnega zbora oblastne organizacije, ki se je vršil v Mariboru dne 6. aprila t. l. se popravlja, da delegat tov. Resman iz Kranja ni odstopil njihovega podpornega fonda v prid Trbovelj. Ako je bil mo-

LISTEK.

Leonhard Frank:

Vojna vdova.

Prevaja Mile Klopčič.

Tedaj je agentova vdova presekala pritrjevalne klice in planila skozi človeško ulico, ki se je bila odprla pred njenimi stisnjenimi rokami, prav do voza. »Vojno zakrivilo? Me? Moj mož? Moj mož je hotel samo živeti,« je kričala vsa iz sebe. Splezala je na voz. Potegnili so jo z njega. Splezala je drugič do polovice.

Še preden so jo utegnili spet potegniti z voza, se je sklonil natakark k njej in se je s svojo roko rahlo dotaknil njenega razmršenega temena.

»Nehaj s takim govorjenjem,« je pretil neki delavec.

Nedorasli fantje, še negodni za vojno, so lepili na prizidkih in kričali.

»Mi vsi smo brezobzirno stremeli le po čim večjem uspehu, ne oziraje se, da rušimo s tem lik svoje duše, ne oziraje se, ali ne bomo s tem pahnili svojega sočloveka v trpljenje in bedo. Mi vsi smo trapoglavno priznali največje nasilnike, ki so združevali največje oblasti, imetja in avtoritete, za avtoritete in jih občudovali... Bili smo ponosni, če so naši slabo vzgojeni otroci prepevali rodoljubne pesmi o bitkah in moritvah. In ko so močne avtoritete pognale čete na marš, smo vriskali in bili navdušeni. Vriskali smo, ko so prišla prva poročila

o zmagah. Vriskali smo. In nič nam ni bilo mar, da je bilo ob zavzetju trdnjave pet tisoč ljudi razmesarjenih. Nič nam ni bilo mar, ker smo sami nosili v sebi le pohlep po uspehu, imetju in oblasti. In ta pohlep lažnivo imenujemo rodoljubje. Mi moramo prinesiti mir. Mi smo krivi vojne. Mi smo morilci. Mi se moramo spokoriti.«

Nevarno mrmranje je naraščalo, se zgostilo v posamezne klice mržnje, ki so se naglo strnili, da je en sam zategel krik, širok kakor trg, planil v nebo.

Hrup je prebodel krik agentove vdove: njen mož ni bil morilec. Njen glas je plesal ostro in visoko nad zgnetenim rjoventjem množice. Stegnila je svoje roke, pol proseče, pol daveče, ter planila k natakarku.

Natakark je nosil v potezah svojega obraza smelost človeka, ki se radi prevelikega osebnega trpljenja ne boji več osebne nevarnosti in ne pozna več osebnega trpljenja.

»Šele kadar ne bomo več kot doslej izvrševali brez misli in prepričanja napačnih dolžnosti, šele tedaj bomo imeli pravico, zahtevati mir. In šele tedaj lahko uresničimo mir na zemlji, če ne bomo več smatrali velikih ničevosti za središče življenja, če ne bomo več brezdušni, iz navade delujoči avtomati za kopičenje imetja, marveč bitja z božanskim spoznanjem, da je vsak človek naš brat, da so vsi ljudje tega sveta nosilci večne duše in da so besede: »Čim

nameravaš škodovati kateremukoli človeku, škoduješ že samemu sebi«: neizpremenljiv, božanski zakon.

Le oni človek, ki se priznava k svoji duši, ki mu prepoveduje škodovati bratu, je bogat in stoji nenehoma v žareči reki čuvstev. Docela obubožali smo... Slepčenje soljudi iz navade, pohlep po imetju in kopičenje imetja iz navade, radi česar se morajo zdaj Evropci klati med seboj, vse to nas je ponižalo do tal, nas podivjalo in obubožalo... Katedrala duše se je v Evropcu sesula. Zato je pohlepen, nasilen, eleganten, podel, izobražen, zato krade, ropa in odira, obogati, ostane siromašen, ubija, se dvobojuje, vodi vojne in kupčije, pusti one, ki uspevajo slabo, delati zanj, tako težko delati zanj, da veliki večini ljudstva ne ostane niti minute časa, da bi se zavedli, tako da tudi ti osleparjeni siromaki ne morejo več verovati v ljubezen v človeku ter morajo usmeriti vse svoje stremenje v to, da se sami prav tako prebijajo v razred posedujočih.

Mi vsi — bogati in revni — smo nasilni kot morilci, brez sramu in pohlepnosti kot trdi oderuhi, pa četudi smo ostali brezuspešni sužnji... Srečni, neskočno bogati otroci bi bili lahko na svoji neskončno bogati zemlji, pa smo uspehov pohlepni denarni ljudje, bedni, siromašni lopovi, ki smo postali priznani morilci. Vojna je postala z vojno le še bolj vidna.«

Množica je zakolebala, natakarkjeve besede so se bile doteknile; nikdar občutena čuvstva so se prebudila, premeknila, zazvenela in strnila v posamezne klice pritrjevanja.

Tedaj je zakričala agentova vdova stavek, ki je zadel poleg stoječe v središču čuvstva in ki je preletel vso množico, da so na mah obkolili natakarkja tisočkratno ponavljani odlomki: »Vse ljudstvo! V trpljenje pahnili!... Mili-joni mrtvih!... Lakota Vojni dobički! Lopovi!«

Na najglobljem dnu rjoventja je zvenela daljna radost.

Z vso silo svojega bistva je poskušal natakark povesti množico po zmotni spirali nazaj k izhodišču, kjer stoji resnica, agentova vdova pa je brez premišljanja hotela prodreti s svojimi zmotami in je imela vso množico strnjeno za seboj.

Še enkrat mu je uspelo zadržati in pomiriti anarhično razgibano množico, ko je dejal:

»Naše avtoritete so nas pognale na fronto, so lahko vsakogar izmed nas postavile za krvnike in izpremenile vso Evropo v človeško klavnico le zaradi tega, ker je naše naziranje življenja strahotno enako njihovem naziranju življenja. Ker smo — kot neizogibna posledica svojega nemišljenja, nezavednosti, svojega pohlepa po ugledu, imetju, položaju in oblasti — doslej vedno vdihavali zrak, govorili besede, mislili mi-

goče kdo drugi, naj se oglasi. Iz Trbovelj se poroča, da je bil ta delegat zamenjan z onim iz Škofje loke?

Iz Tržiča. Člana: Kralj Peter iz Sv. Ane in Švegelj Janez iz Visoč, se pozivljata, da čimprej prideta po članski knjižici, ki sta došli od oblastnega odbora. Dobita ju v trafiki Markič Jan-kota v Tržiču.

Članska knjiga krajevnega odbora zaznamuje še vedno par članov in članice, da niso še plačali naročnine oz. članarine za tekoče leto. Pozivljamo jih, da v lastnem interesu to čimprej store, ker bi jih morali v smislu pravil sicer izbrisati iz evidence.

Prijave novih naročnikov in odjave. Krajevni odbori se ne drže točno navodil, ki so potrebna pri prijavljanju. Pri novih naročnikih je treba vedno navesti opazko »nov«. Ni pa treba navajati pri pošiljanju naročnine (denarja) za katere stare naročnike je denar? Ta evidenca spada samo krajevnim odborom, upravnistvu pa je treba plačati za vse prijavitelce. Tudi je treba pri prijavah novih naročnikov razdeliti iste po poštah.

Polzela. Tukajšnji Krajevni odbor pozivlja vse naročnike, da plačajo v teku enega meseca naročnino za list in ob enem članarino za leto 1930. Pozivlja tudi vse članstvo, ki ni bilo navzoče pri obnem zboru, pa je imelo plačano za leto 1929, da se zgleda pri tov. Jelenu na Polzeli, kjer dobi noga-vice. Oni, ki dolgujejo za list še za leto 1929 morajo takoj plačati za nazaj, ker je moral Krajevni odbor sam založiti zanje 315 Din iz svoje blagajne.

Krajevni odbor v Radovljici opozarja svoje članstvo, da naj stori svojo dolžnost napram organizaciji. Plačati je treba zaostalo članarino in naročnino za Vojnega invalida, ki prinaša različne za vsakega važne informacije. Kdor ne bo plačal, ga bo odbor izbrisal iz članstva. Potem bo odklanjal tudi dotičnim vsaka pojasnila ali delo. Vsi zamudniki naj pridejo takoj brez odlašanja v trafiko tov. Jakliča v Radovljici, da tam poravnajo svoje obveznosti.

Tajnik tov. Požar bo sprejemal članstvo vsako prvo in zadnjo nedeljo v mesecu od 2—5 ure popoldne v svojem stanovanju v gradu I. nadstropje, poleg uradnih prostorov sreskega načelstva.

Članstvu krajevnega odbora UVI v Brežicah na znanje, da bo tajnik tov. Ravnik Pavel, posloval vsak drugi dan t. j. ob torkih, četrtkih in sobotah in sicer vselej od 13. do 15. (1. do 3.) ure v svojem stanovanju v Brežicah h. št. 10, (Nasproti hotela »Adamus«).

V blagajniških zadevah pa bo posloval blagajnik tov. Ilovar Anton, kakor doslej, v svojem stanovanju v Črncu in sicer ob istem času.

Občni zbor ima dne 8. junija t. l.

sli in ravnali po čuvstvih, ki so nas avtoritete pitale z njimi... Avtoritete, ki z istim jezikom, s katerim zapovedujejo streljati ljudi, govore o civilizaciji.

Deset milijonov ljudi je že poginilo. Zakaj! Čemu je umrlo teh deset milijonov ljudi? Je kdo izmed vas pomislil, zakaj pobijajo Evropeci svojo mladino, svoj zarod! Zakaj je prišla vojna? Morala priti?

Čakal je. Dolgo, dokler ni izžet moški izrekel odgovor, ki je celo zanj zvenel izrabljeno in ne več prepričujoče: »Napadli so naš narod in moral se je braniti.«

Ta tolikokrat izgovorjeni stavek je natakarka udaril. Zakričal je:

»Jaz pa vam rečem: tako govori — in z najmanj isto pravico kot naš narod — vsak narod, vsak posameznik slehernega naroda; od devetdesetletnih starih, ki lahko le še jecljajo, do ministrskega predsednika slehernega naroda, vsi govore: »Napadli so nas, morali smo se braniti.«... Kako to? Kje je resnica?

Resnica je, da naš nezavedni, nekritični, pretkano nalagani narod sploh ne more vedeti, ali so ga napadli ali je sam napadel, in da ni bilo nič lažjega, kot prepričati ga, da so ga napadli. Grozna resnica je, da so napačni ideali, katerih popolna zmaga bi pomenila smrt idealov — človečanstva, ljubezni, da so ti zlagani ideali — sila, uspeh, vera v avtoriteto, junaštvo, svetovno

Krajevna organizacija v Gorjah pri Bledu. Začetek ob 11. uri. Pride delegat. Članstvo se opozarja, da se mora polnoštevilno vdeležiti. Vsi do zadnjega. Na svidenje. Dne 15. junija t. l. pa se vrši občni zbor Krajevnega odbora na Vrhnikih. Začetek bo ob 10. uri. Članstvo prejme še osebna vabila. Pride delegat.

Razpis restavracije na železniški postaji v Debeljači je podaljšan do 27. junija t. l. Pogoji: Ponudba podpisana tudi od 2 priči, kolkovana za 100 Din, natanko označiti ponudeno vsoto, priložiti spričevalo o obrtu, davčno potrdilo, pravstveno spričevalo. Ponudba mora biti zapečatena, na njej pa napis: »Ponudba glede zakupa bifea na stanici Debeljača k br. 4407-I-1930 od N. N.« Vloži se na Direkcijo državnih železnic v Subotici.

Iskrena zahvala. Podpisani se iskreno zahvaljujem Oblastnemu odboru udruženja vojnih invalidov v Ljubljani za podporo v znesku 150 Din. Ostanem vedno hvaležni član. Vojni invalid Jože Kobal, Vrbljenje.

Vojna vdova (sirota), stara do 40 let se sprejme kot prodajalka v neko prometno trafiko, pozneje za stalno. Pogoji so, da je zdrava, neoporečna in ima nekaj prodajalske izobrazbe. Vešča mora biti vsaj deloma tudi nemškega jezika in biti mora vsestransko vladna ter snažna. Imeti mora nekaj kavcije. Ponudbe na upravnistvo Vojnega invalida v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica pod znamko »Vojni invalid 52«.

Več naših tovarišev in tovarišic je že zavarovanih pri Ljudski samopomoči, da bodo dobile po smrti družine podporo. Ker je to društvo zelo koristno za vsakega, pričakujemo, da se bošte odzvali. Člane sprejema tov. Stan-ko Tomc, tajnik Oblastnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

Razpisane trafike: Vojne žrtve iz dotičnih krajev opozarjamo, da so za oddati sledeče trafike: V Veliki Kostrewnici št. 7 pri Litiji trafika g. Jesenšiča, katera se je začasno podelila trgovcu g. Berliču, v Kresniških poljanah, za katero prosi trgovec g. Ravnikar in v Šmartnem pod Šmarno goro št. 46, za katero prosi ga Štrukelj.

Ker imajo vojne žrtve prednost za vse trafike, naj se oglašijo ako eventualno kdo reflektira na eno izmed razpisanih trafik na Krajevni odbor U. V. I. v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica, soba 3.

Na naslov »Več invalidov«.

Krajevni odbor v Ljubljani je prejel nek anonimen dopis z označbo »več invalidov«. Pritožujejo se radi reprezentacijskega fonda predsednika Oblastnega odbora. Nalagajo dolžnost, da mora Krajevni odbor povzročiti ukinitvev dotičnega fonda pri Oblastnem odboru.

gospodstvo, — živeli v možganih in srcu slehernega Evropeca tako trdoživo svoje življenje, da je bil vsak pripravljen streljati.

Rečem vam: kultura naroda ne zavisi od kopičenja imetja. Veličina naroda ni v njegovih interesnih sferah, ni v njegovih vrelih sirovin, ni na tržiščih. Veličina, kultura, sreča in bodočnost naroda ne leži nikdar v vodi. Duhovna smrt pa tiči v njegovih blagajnah. Duh Evrope, človečanstvo in ljubezen je odrevenela v denarju. To pa terja s strašno gotovostjo bedo, zlo bodočnost, propad evropskega človeka.

Tudi vojna vdova je odrevenela. Tudi množica je odrevenela in bolešno molčala.

Čokata vojna vdova, ki niso mogli najti glave in znamke njenega moža, je postavila posodo s petrolejem na voz k natakarkovim nogam. Vsa okna krog in krog trga so bila črna ljudi.

Teško trpeč pod zakonom, da bo di ljubezen trda, ker je srce resnice, je govoril natakark prepričevalno dol v mračni obraz:

»Videli smo, kako so se zasovražili med seboj; topove, ladje, silne morilne stroje smo iznašli, zgradili. Plačali, občudovali! Dasi bi si bili lahko v svesti, da bodo nekega dne morilne stroje, ki smo jih mi plačali in občudovali, obrnili proti človeštvu in tudi proti prsim naših mož, sinov, očetov.

(Dalje prih.)

Dotični fond je vpostavil oblastni občni zbor in so glasovali zanj vsi delegati, ki so ga tudi predlagali in vstvarili iz posebnih vzrokov in namenov.

Kaj ima z njim opraviti onih »več invalidov«? Mar ne zaupajo celokupnemu delegatskemu zboru?

Sicer pa povemo, da odgovarjamo

Poročila iz občnih zborov.

V Brežicah se je vršil letošnji občni zbor dne 27. aprila 1930 v gostilni g. Štirna. Navzočih je bilo precej članov in članic, pa tudi delegat O. O. tov. Tomc. Ob 10. uri je otvoril občni zbor tov. Žerjav in pozdravil udeležence ter delegata, ki je bil izvoljen za vodstvo občnega zbora.

Tov. Ilovar je podal kratko tajniško poročilo potem pa še blagajniško. Izmed članstva ni imel nihče ničesar za pripomniti k poročilom. Tov. Klofutar je izjavil, da je pregledal vse poslovne knjige in jih našel v redu. Odboru je bil podan soglasni absolutorij. Pred volitvami je članstvo izrazilo, da bi se funkcionarji odbora določijo že kar na obnem zboru.

Po kratki pavzi je bila predložena lista in tudi izvoljena. V odboru so predsednik tov. Potisk, tajnik tov. Ravnik, blagajnik tov. Ilovar, odbornika tov. Žerjav in Novak, namestniki tov. Šaver, Bratanič in Cerjak. Nadzorni odbor tov. Klofutar, Vučajnk in Kukovica, namestnika tov. Vimpolšek in Kosec. Postavljeni so bili še poverjeniki in sicer za Artiče tov. Kostevec, za Bizelsko tov. Kovačič, za Bojsno tov. Šuler, za Gaberje tov. Lubšina, za Globoko tov. Kranjčič, za Kapele tov. Vučajnk, za Pišce tov. Iljaš, za Pleterje tov. Zemljak, za Sromlje tov. Cerjak, za Videm tov. Ban in Zakot tov. Kukovica.

Pri slučajnostih je tov. Tomc obširno poročal o vseh važnih invalidskih zadevah. Na vprašanje tov. Ravnika je tudi pojasnjeval, kako je zamišljena reorganizacija našega udruženja in v zadevi izdajanja železniških legitimacij.

Ormož. Ker se 13. marca 1930 občni zbor Kraj. organizacije ni mogel popolnoma izvršiti, se je vršil potem še 13. aprila t. l. Ker je bil predsednik tov. Hrga bolan, je vodil občni zbor tov. Bauman. Udeležba je bila precejšnja.

Tajnik tov. Gašparič je pojasnil vse kar je bilo na oblastnem obnem zboru v Mariboru in prečital poročila Oblastnega odbora. Nato se je izvolil odbor in sicer tov. Slana kot predsednik, nam. tov. Hrzič, tov. Gašparič kot tajnik in blagajnik, tov. Marin, Stuhec kot odbornika, nam. tov. Strmšek, vdova Kovačič, tov. Lukman, nadzorni odbor pa tov. Štih in Leben.

Krajevni odbor Zagorje je imel občni zbor dne 16. II. 1930 v gostilni Kovač. (Do danes še ni bil objavljen, zato storimo to na izrecno željo.) Ker je nekaj časa vodilo organizacijo gerentstvo pod nadzorstvom Oblastnega odbora, je otvoril in vodil občni zbor tov. Benedik kot delegat. Po pozdravih članstva je apeliral, da naj se o priliki 10 letnice organizacija zopet poživijo, saj je bila nekaj zadnjih let zelo delavna.

Vprašanja in odgovori.

Krajevni odbor UVI iz Murske Sobote vpraša:

Vdova, ki ima nezakonsko dete ali ima pravico do podpore?

Odgovor: Taki vdovi zakon ne daje pravice do pokojnine.

Ali imajo po umrli vdovi pravico prositi polnoletni otroci za pogrebne stroške? Kam naj se naslovi prošnja in kakšne priloge so potrebne?

Odgovor: Invalidski zakon priznava pogrebne stroške samo po invalidih ne pa tudi vdovah. Prošnja je brezpredmetna.

Kam naj se obrne vojni invalid, za katerega je občinski urad poslal uverjenje o priznanju pokojnine Finančni direkciji, pa je ne dobiva?

Odgovor: Obrne naj se na Finančno direkcijo ali na naš Oblastni odbor.

Kam naj se obrne vojni invalid, kateremu se je rodil otrok radi dodatkov? Katere priloge so potrebne?

Odgovor: Vloži naj prošnjo na Invalidsko sodišče dravske divizijske ob-

samo članom, ki se upajo podpisati, posebno, ako mislijo, da ščitijo organizacijo.

Zakulisarjev pa naša pravila ne poznajo. Dopis smo odstopili Oblastnemu odboru.

Krajevni odbor Ljubljana.

Nato je dobil besedo tov. Valent, ki je poročal o vodstvu in delovanju. Vseh dopisov je bilo 174, sprejetih pa 78, poleg tega pa 18 prošenj in 92 prijav po novem inv. zakonu.

Izgubile so 4 članice pokojnino, 5 še ni rešeno, 5 članov pa izgubi pravice vsled 20% nesposobnosti.

Rednih članov je 59 in 45 članic. Nerednih pa je 12 članov in članic.

Blagajniško stanje 360 Din salda.

Novi odbor: preds. tov. Tomelj, tajnik tov. Valent, blagajnik tov. Križaj, odbornika tov. Mlatkovič in Barlič. Nadzorni odbor tov. Vidergar, Rancinger in Lipovšek. Namestniki tov. Prašnikar, Vozelj Franc in Vozelj Jože, nadz. odbora pa: tov. Podmiljšek in vdova Frilin. Tov. Benedik je poročal o pokojninah po novem zakonu, glede zaostankov, sprejem v inv. dom, podpor za časa učenja sirot, radi pluvog. itd. Z željo, da bi bilo veliko uspeha je zaključil občni zbor.

Kamnik. V dvorani Kamniškega doma je otvoril tov. Bremšak občni zbor dne 16. 3. t. l., pozdravil navzoče posebno pa častnega člana g. dr. Frana Ogrina, sreskega načelnika. Spominjal se je med letom umrlih članov in članic in tudi preč. g. kanonika Lavrenčiča, ki je bil vedno dobronik vojnim žrtvam. Navzoči so stoji zaklicali trikrat Slava jim!

Predsedstvo občnega zbora je prevzel tov. Peterlin, za zapisnikarja pa tov. Janežič.

G. dr. Ogrin se je zahvalil za pozdrave in zagotavljal, da bo vedno pripravljen po svojih močeh pomagati.

Tov. Bremšak je natanko obrazložil delo odbora, posebno važnejše zadeve glede prevedb, za katero sodelovanje je samo sodišče izrazilo priznanje. Tajniško poročilo beleži 12 odborovih sej, 245 dopisov in mnogo intervencij. Odbor se je udeležil 2 pogrebov, odkritja spomenika v Nevljah, kjer so položili venec. Trije člani delujejo v odboru »Matice živih«. Ustanovil se je tudi lastni dramatični odsek. Vprizorjenih je bilo 5 predstav, deloma tudi s sodelovanjem dramat. odseka iz Ljubljane. Vršila se je tudi predpustna veselica. Čisto premoženje je zato dokaj povoljno. Odbor je dobil absolutorij s pohvalo. Nato je bil izvoljen nov odbor: tov. Bremšak, Šubic, Janežič, Filipič, vdova Kranc, Ciglič, Plahuta, Tomc, namestniki Balantič, Peterlin, Pavlin, Kočar.

Pri slučajnostih se je debatiralo o različnih vprašanjih, zlasti o novem zakonu. Članstvo smatra za potrebo večjo enotnost v udruženju zato se pozivlja vse k stanovski dolžnosti in naročtvi prepotrebne glasila.

lasti v Ljubljani (ako ne spada v področje savske divizije v Zagrebu). Priloži naj izpisek iz rojstne knjige.

Tov. Ivan Robinšak iz Laškega vpraša:

Ali je mogoče doseči 80 % invalidu (TBC), ki je popolnoma oslabil in je navezan zgolj na tujo pomoč in postrežbo dodatek za postrežnico, ako živi ločeno od žene? Ali obstoji kaka naredba, da lahko g. minister dovoli tak dodatek?

Odgovor: Postrežnica ne spada med rodbinske člane, zato pod nobenim pogojem ne pristaja za njo dodatek. Dodatek za postrežbo dobivajo v smislu invalidskega zakona samo 100 % invalidi z dodatkom, ki jim je potrebna tuja pomoč. Ako se 80 % invalidu bolezen tako poslabša, da ne more živeti brez tuje postrežbe naj zaprosi za nadpregled, mogoče da mu priznajo 100 % z dodatkom?

Krajevni odbor na Jesenicah vpraša: Ali je za tekoče proračunsko leto

že dovoljen kredit za odkupnine, ali pa je še ostanek od preteklega budžeta iz katerega bi se mogle odkupnine črpati?

Koliko sme vojna vdova, ki ne dobi nobenih dokladov za otroke, pričakovati odkupnine? Ali ji je odkupnina gotova, ako navede v prošnji na ministrstvo, da si bo od te vsote kupila oziroma postavila skromno stanovanjsko hišico?

Odgovor: V budžetu je vsota za odkupnine, ostanek iz preteklega leta pa se ne more več črpati, ker je zapadel. Koliko znaša odkupnina, je odvisno od višine invalidnine, let starosti in zdravstvenega stanja?

Višina odkupnine se ravna sledeče: Letna invalidnina z dodatki se množi:

za 5 let s količnikom	4.25
» 6 » » » »	4.90
» 7 » » » »	5.50
» 8 » » » »	6.24
» 9 » » » »	6.82
» 10 » » » »	7.30
» 11 » » » »	7.86
» 12 » » » »	8.38
» 13 » » » »	8.86
» 14 » » » »	9.29
» 15 » » » »	9.90

Več kot za 15 let se nobenemu ne daje.

Primer: Letna invalidnina znaša 1400 Din $\times$ 4.25 = 5950 Din.

Za postavitev hiše je odkup popolnoma utemeljen. Dostavljamo še, da kolikor nam je znano, že par let ni dobil nihče odkupnine najbrž z ozirom na novi invalidski zakon. Nekaj jih ima v rokah že celo rešitve o priznanju odkupnine, ki pa še ni bila izplačana. Na tozadevne urgence prejmejo prosilci pozive; damorajo predložiti pravilne rešitve invalidskih sodišč. Ker še nimajo takih rešitev tudi odkupnine ne morejo dobiti. Ne zadoštuje pa kot izkazilo dotično potrdilo okrajnega sodišča, da se invalidnina podaljšuje ali izplačuje naprej po starem, ker to še ni pravomočna končna odločba. Na vsak način je treba smatrati, da do končne odločbe višjega invalidskega sodišča, ki jo mora dobiti vsak, ni sigurno ali bo zaščiten ali ne? Zato pa tudi odkupnine toliko časa ne dobi.

Krajevni odbor iz Zagorja vpraša: Vsekakor je potrebno, da vedo vojni invalidi splošno, kako je z draginjskimi dokladami: Oni, ki so bili maja letos pri nadpregledu, so dobili ali več ali pa manj procentov kakor so jih imeli? Ali imajo s poviškom pravico do draginjskih dokladov člana II. pravilnika I. skupine 3 Din na dan, II., III. in IV. skupine po 1.50 Din na dan ter V. in VI. skupine po 0.80 Din na dan za družinskega člana?

V odločbi o draginjskih dokladah, ki jo objavlja Vojni invalid št. 3 od 4. februarja t. l. citamo člen 3, da zvišana stopnja po § 9 inv. zakona za 10 % ne daje pravice do doklade višje skupine. Imamo pa veliko slučajev, da so amputirani pa so imeli 70 %, sedaj morajo dobiti 80 %. Ali imajo isti pravico do drag. doklad IV. skupine?

Odgovor: Invalidi, ki so pri nadpregledih dobili povišanje procentov imajo polno pravico tudi povišanja draginjskih dokladov odgovarjajoče njihovim priznanjem procentom. To vprašanje ste vi napačno razumeli ali pa premalo preštudirali. Povišanje procentov za 10 % ga omenja § 9 inv. zakona, ali pa odločba o drag. dokladah člen 3 na katero se sklicujete, je treba smatrati pri onih invalidih, ki so izpolnili 70. leto starosti. To je avtomatično povišanje brez nadpregledov. Invalidi gori ome-

njenih skupin dobe ako izpolnijo 70 let brez nadaljnjega priznanja za 10 % več. Dotični nimajo pravice do zvišanja draginjskih dokladov, za družinske člane, saj — jih pa navadno tudi nimajo vsaj nepreskrbljenih ne!

Krajevni odbor v Metliki vpraša kaj bo s tem ker davčna oblast izdaja potrdila osebam, ki so prej plačevale na primer po 12 Din neposrednega davka, sedaj pa veliko preko cenzusa. Tako je plačeval neki tovarš prej 12 Din sedaj pa 226 Din, drugi pa 15 Din sedaj pa 301 Din neposrednega davka. Ker se pojavljajo splošne pritožbe in vznemirjenost, da se morajo sami prijaviti, se prosi za navodila.

Odgovor: Po § 42 invalidskega zakona so dotični dolžni prijaviti spremembe, ako so dobili v roke odmeritve davkov.

Krajevni odbor Celje stavi vprašanje: Vojna sirota Anton Golej vpraša kaj je za storiti, da bo deležna ugodnosti § 35 invalidskega zakona, z ozirom na to, ker je ukinjen invalidski dom v Ljubljani?

Odgovor: Vloži naj prošnjo s potrebnimi dokumenti na ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu, mogoče dobi stalno ali pa vsaj enkratno pomoč. Sicer pa še ni ugotovljeno, ali se bo učenje in vzdrževanje po invalidskem zakonu še vršilo, ker ni več invalidskih domov?

Tozadevno pa smo intervenirali.

Tov. Franc Matevž 100 % invalid stavi sledeče vprašanje:

Ali imam pravico do brezplačne zobne proteze na podlagi § 13 inv. zakona. Potreba po protezi je nastala po vojni radi težke »Tbc«, ki je gotovo v zvezi s plinom.

Odgovor: To je odvisno od zdravniškega mnenja in komisijske ugotovitve? Znano nam je, da so tuberkulozni invalidi dobivali zobne proteze in so iz Golnika mnogi hodili k zobozdravniku. Pri tej bolezni je potreba zobna radi grizenja in prebave. Treba se je obrniti pismeno na Protezno delavnico v Ljubljani, ki bo v stvari odločila.

Invalid Bohar Franc iz Ivanjševcev piše:

Poprej sem bil 60 % invalid, zaradi poslabšanja pa sem bil v bolnici in potem večkrat poklican na nadpregled k varaždinskemu vojnemu okrogu. Aprila 1929 sem dobil 80 % nesposobnosti in okrajno sodišče mi je izdalo sklep. Po novem inv. zakonu sem se pravilno prijavil z vsemi potrebnimi dokumenti. Nisem pa dobil nobene rešitve niti potrdila za prejemanje invalidnine, ki se mi je ustavila koncem septembra 1929. Šel sem vprašat na sodišče, kjer so mi povedali, da so odposlali akt na invalidsko sodišče v Zagreb. Sedaj ne vem zakaj so odposlali akt v Zagreb, ali moj sklep še ni bil pravomočen?

Odgovor: Mogoče ste invalid radi notranje bolezni? Takim se po zakonu sploh ni bilo treba prijavljati ker jim ne spada več invalidnina ampak le še brezplačno zdravljenje.

Drugače pa je, ako je notranja bolezen povzročena od neke direktne poškodbe v vojni, katero zamorete dokazati (strel, udarec, plin itd.).

Ako pa ste pohabljeni na telesu, potem je edino mogoče, da obstoja kak kazenski ali drugi zadržek radi davka, da niste dobili potrdila? Na vsak način pa boste dobili rešitev invalidskega sodišča iz Zagreba, proti kateri bo mogoča še pritožba. Poprej se ne da ničesar storiti.

Ogrska vlada namerava pri svetu Društva narodov zahtevati, da se ji dovoli obvezno vojaško rekrutovanje, češ, da je sedanja njena armada, 50.000 plačanih prostovoljcev, prešibka in nezanesljiva, če se pomisli, da imajo države, ki jo obkrožajo 580.000 mož mirovnega kadra in da to dejstvo »ogroža« srednjeevropski mir, ki bo le z izgraditvijo ogrske armade »osiguran«. Stara pesem militaristov.

Novi ministri so imenovani in sicer za poljedelstvo dr. St. Šibenik, za narodno zdravje in socialno politiko Nikola Preka, za ministra brez resora pa Slovenec dr. Ivan Svegelj in Hrvat Mirko Neudorfer, vsi štirje člani bivše HSS.

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo, ki so bila jako težka, so končno le končala s sporazumom, na podlagi katerega bo Avstrija zvišala carino na naše žito od 2 na 6, event. celo na 10 zlatih kron, na moko od 2.34 na 3.50, nanovo pa uvede carino na krompir po 2 zlati kroni od 100 kg ter carino na hmelj.

Izpraznitev tretjega pasu v Porenju so pričeli Francozi ta teden.

Mussolini je držal ob velikih vojaških paradah v Florenci velik govor, v katerem je navduševal in pozival vojaštvo in fašiste naj »pripravijo svoje mišice«.

Znižanje obrestne mere, ki se je začelo v Franciji, Angliji in Ameriki se nadaljuje tudi v Nemčiji, kjer je padla na 5 in v Italiji, kjer se je znižala na 5.5 odstotkov.

Dobrodelno društvo — trgovina z dekleti. V Buenos Airesu v Braziliji so imeli dobrodelno društvo, ki je pa dejansko opravljalo trgovino z dekleti. Društvo, ki mu je

bil duša Samuel Korn, je izvajalo dekleta iz Evrope, zlasti iz Poljske in Rusije, obetajoč jim dobre službe ali možitev v Ameriki in jih oddajalo potem zasebnikom in javnim hišam po vsej Ameriki za denar. V Buenos Airesu je policija aretirala pet trgovcev in prejela seznam agentov, ki vsebuje okoli 400 članov te zločinske družbe, ki bodo aretirani. Druhal je izvrševala ta posel že deset let in je odvedla iz Evrope vsako leto okoli dvesto deklet. Kolikor se je doslej dalo ugotoviti, gre za okoli 2.500 žrtev. Zadeva je prišla na dan, ko so rešili v Franciji v pristanišču Bordeaux dve dekleti, ki ju je tolpa hotela spraviti s ponarejenimi potnimi listi v Ameriko. Dobrodelno društvo je imelo po vsem svetu razporeno mrežo svojih agentov.

Novi zakoni. Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o notranji ureditvi, o ustanavljanju in o popraviljanju zemljiških knjig in zakon o zemljiških knjigah. Zemljiških knjig doslej ni bilo na področju apelacijskih sodišč v Beogradu, Skoplju in Podgorici, povsod drugod v Jugoslaviji pa so zemljiške knjige obstajale. Z novimi zakoni bodo vse zemljiške knjige izenačene. V krajih, kjer še ni zemljiških knjig, stopi novi zakon o notranji ureditvi, ustanavljanju in popraviljanju zemljiških knjig v veljavo 15. dan po njegovi razglasitvi v »Službenih Novinah«, tam pa, kjer zemljiške knjige že obstoje, stopi novi zakon v veljavo šele šest mesecev po njegovi razglasitvi. Novi zakon ima med drugim tudi novost, da se bodo v zemljiških knjigah vpisovale tudi površine parcel, česar doslej ni bilo v območju viš. dež. sodišč v Ljubljani in Splitu.

Cepivo namesto gnojil.

Že pred 40 leti so opazovali drobne gomoljčke, ki se tvorijo na koreninah stročnic (deteli, fižola, graščice, leče, graha, bob). Leta 1888. je Beirink dognal, da te gomoljčke povzročajo neke bakterije. Imenovali so jih bacterium radiciola. Dognal je tudi, da te bakterije nabirajo prosti dušik iz zraka ne samo za rastlino samo, temveč kadar odmrjejo, koristijo tudi njeni okoličnici, ker bogatijo zemljo z dušikom, z najdražjo hranilno snovjo, ki jo zemlji dodajamo tudi v umetnih gnojilih. Leta 1901. pa je Beirink dognal, da morejo vršiti isto koristno delo tudi v zemlji prosto živeče bakterije, posebno one iz vrste azotnih (dušičnih) bakterij, ki zbirajo zračni dušik ter se k tem ne okoristijo samo stročnice ampak tudi druge rastline.

V kmetijsko naprednejšem svetu so te bakterije pod imenom azotnih, nitratnih in sličnoimenskih bakterij vzbudile veliko zanimanje. Kmalu so se pojavili laboratoriji, kjer so tvorniško gojili take bakterije za razne kulturne rastline in so jih začeli prodajati pod imenom nitratin, mokulin in slično namesto dušičnatih umetnih gnojil. Nitratin je nemški, mokulin pa avstrijski (dunajski) proizvod iz laboratorija profesorja dr. Pribrama.

Pri nas je kmetovalcem o tem še malo znano, zato v naslednjem podajamo nekaj pouka.

Z imenovanimi kulturami bakterij tako rekoč v zemljo, odnosno na rastline vcepimo bitja, ki zbirajo zračni dušik na korist rastline za bogatenje zemске rodnošči. S tem postaja gnojenje z dragimi dušičnatimi gnojili nepotrebno.

Cepiva proizvajajo za stročnice in za nestročne rastline, kakor so razna žita, koruza, ajda, krompir, zelenjad, kumare, jagode, vinska trta in drugo. V promet prihajajo v škatlicah. Vsebinska 1 doza navadno zadostuje za 100 kg pšenice ali rži, za 80 kilogramov ječmena, za 90 kg ovsa, za 500 kg krompirja, za 30 kg koruze, za 7 kg pese, za 10 kg detelje, za 15 kg lucerne, za 80 kg fižola ali za en oral vinograda.

Cepivo za stročnice pridobivajo za vsako posebno vrsto stročnic posebej iz uvodoma omenjenih koreninskih gomoljčkov in jih z vzgojo močno razmnožijo, z njimi napojijo sicer jalo vo (sterilno) zemljo, polnijo doze in razpošiljajo. Cepivo za vsako drugo rastlino pa obstoja iz odgovarjajočih vrst azotnih baterij, pomešanih z drugimi dušiki zbirajočimi organizmi, ter se pridobiva tako, kakor je za dotično rastlino in njene korenine pač najbolj koristno.

Bakteriji za stročnice je možno tako rekoč splošno s pridom uporabljati, med tem ko je učinkovitost nestročnic dostikrat odvisna tudi od talnih lastnosti. Ako ni rodnot tal v redu in zaradi tega trpi razvoj rastlin, tedaj tudi vcepljanje teh bakterij na pr. kislim zeljem brez apnenja ne bi moglo pokazati uspeha. Za uspešno delovanje azotnih bakterij je potrebna prisotnost ogljikovih vodonov. To dosežemo z bitji, ki usvajajo ogljikovo kislino in ustvarjajo ogljikove vodane (na pr. zelene alge). Negospodarska uporaba tovrstnih cepiv brez primerne znanja in pravičnega razumevanja ne more zajamčiti uspeha.

Vcepljenje teh bakterij zemlji, odnosno semenu, je dokaj v rabi in je pokazalo zelo lepe uspehe. Nadomestuje gnojenje z umetnimi, dokaj dražjimi dušičnatimi gnojili in omogoča znatno večje pridelke. Praški univerzitetni profesor in znan gojitelj kmetijskih kulturnih rastlin, dr. Stoklasa, je tako cepiva leto za letom preizkušal pri ječmenu in ovsu ter dognal za 50 odst. večje pridelke.

V Nemčiji, Franciji, Avstriji in drugod cepiva prav močno uporabljajo, pri nas so šele zadnji dve leti pričeli prvi poizkusi, ki jim želimo dobrega uspeha.

Kako se tako cepivo uporablja?

Kakih 12 ur pred uporabo je raztopiti 5 dkg sladkorja v 3 litrih prej prekuhanega in zopet shlajene vode ter pridodati tej raztopini vsebino ene doze cepiva, vse dobro premešati in potem pustiti v miru kakih 12 ur. Pred uporabo je zmes zopet dobro premešati in z njo dobro poskropiti odgovarjajočo količino razgrnjenega semena, tako, da pride cepivo z vsakim zrnem v dotiko. Nato je treba počakati, da se seme osuši (a ne na solncu), preden ga vsejemo. Setev naj se izvrši po možnosti v brezsolnih dneh ali pa zgodaj zjutraj, odnosno po solnčnem zahodu, ker je cepljeno seme čuvati pred solničnimi žarki in ga čimprej zavleči. Solnčna luč namreč te bakterije ubija.

Ta način bogatenja zemlje z dušikom je vsekakor cenejši kakor pa z gnojili, a kakor že rečeno, kislil zemlji ne hasne, ako je nismo vsaj 14 dni prej dobro poapnili. Tudi gnojenje s fosforovimi in kalijevimi gnojili je v našem primeru treba iz gotovih vzrokov izvršiti 14 dni pred setvijo. V žitornih krajih naše države taka cepiva že precej vporabljajo baš za žito.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Stanko Tomc. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.

Politične in druge beležke.

Demonstracija Italije. V Italiji jako živahno polemizirajo časopisi zlasti s Francijo. Italija k londonskemu paktu ni hotela pristopiti, ker se ji ni priznalo enako močno pomorsko oboroženje kakor Franciji. Demonstrativno je italijanski parlament znižal kredit za javna dela za okoli dva milijona lir, da bo s tem zneskom leto za leto Italija gradila vojne ladje. Tono za tono bomo spravljali v morje, dokler ne bomo tako močni, da ne bo nobene sile več, ki bi se branila skleniti sporazum z nami.

Francija je te dni slavila stoletnico zasedbe Alžira v Severni Afriki. Tja je potoval na slavnost tudi predsednik republike Doumergue in spremljala ga je 72 vojni ladij. Italija pravi, da je nastop take mornarice demonstracija proti Italiji. To jim daje povod za novo šovinistično hujkanje in selanje vojne razpoloženja.

Kričanje Italije se ponavlja vsako leto

enkrat ali dvakrat; končno pa se pokaže, da so same bombastične fraze.

Vsekakor bodo tudi ostale države pritisnile, da se Italija in Francija pobotata. Če pa Italija vendar ne bo hotela sporazuma, ji bo prokletlo malo pomagalo vojno brodogradništvo, ker proti veselilam, Angliji, Franciji, Zedinjenim državam, ki bi sklenile pomorski pakt, ostane Italija le gospodarski in politični pritlikavec.

V poštevi prihaja še en moment. Italija ni eksportna država, ni velika kolonialna država z bogatimi kolonijami. Zato je oboroževanje za Italijo samo pot k gospodarskemu polomu. Zakaj vojna mornarica žre milijone, ne donaja pa nikakih gospodarskih koristi. Zlasti je Italiji iz gorenjih razlogov tak samo reprezentacijski luksuz v ogromno gospodarsko škodo, na zunaj pa izživajoč pomoček v politiki.

Madžarski grofi hočejo stalno vojsko.

LEVANTE

mednarodna špedicijska
družba z omejeno zavezo
LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 30

se priporoča cenj. invalidom, obrtnikom in trgovcem, ki dobivajo kako blago iz tujine, za posredovanja, špedicijo, zavarovanje l. t. d. Izvršuje naročila hitro, točno in poceni.

Čitajte »Vojnega invalida« pazno, da boste informirani v vseh Vaših zadevah. — Stavite vprašanja, da Vam bo odgovorjali!